



Eva Hallert har fått internationell uppmärksamhet för sin studie om skillnader i behandlingsresultat mellan män och kvinnor med ledgångsreumatism.

## Kvinnor drabbas hårdare av ledgångsreumatism

**Att ledgångsreumatism, RA, drabbar betydligt fler kvinnor än män är väl känt. Men nu verkar det som om kvinnor dessutom får en mer aggressiv form av sjukdomen och att de svarar sämre på traditionell behandling.**

Det säger Eva Hallert, sjukgymnast på Vrinnevisjukhuset i Norrköping och en av forskarna i TIRA-projektet. TIRA står för Tidiga Insatser vid Reumatoid Artrit och drivs från reumakliniken i Linköping under ledning av professor Thomas Skogh. Projektet genomförs i samverkan med Centrum för utvärdering av medicinsk teknologi (CMT) och ytterligare nio reumatologenheter; Eskilstuna, Jönköping, Kalmar, Lindesberg, Motala, Norrköping, Oskarshamn, Västervik och Örebro. Syftet är att undersöka vad tidiga multiprofessionella behandlingsinsatser betyder för människor som drabbats av ledgångsreumatism.

I somras fick Eva Hallert internationell uppmärksamhet när den välrenommerade tidskriften *Annals of Rheumatic*

Diseases publicerade hennes vetenskapliga artikel om skillnader i sjukdomsutvecklingen hos män och kvinnor med RA.

– Min artikel blev faktiskt mer uppmärksammas utomlands än här hemma, skrattar hon.

Eva Hallert har följt 284 personer, 196 kvinnor och 88 män, och jämfört hur tidiga behandlingsinsatser har påverkat kvinnor respektive män upp till två år efter sjukdomsdebuten. Hon har mätt olika sjukdomsvariabler som sänka och andra labbvärden, men också funktionsförmåga i händer, armar och ben och hur man klarar olika dagliga aktiviteter.

*” – Skillnaden mellan män och kvinnor är markant, men vi vet inte vad den beror på.”*

Vid den första kontrollen, tre månader efter sjukdomsdebuten, visade både män och kvinnor en dramatisk förbättring av såväl sjukdomsvariabler som funktionsförmåga.

– Männerna hade något sämre rörlighet i händer och armar än kvinnorna, men den skillnaden fanns redan från början och kan bero på att männen i genomsnitt var något äldre än kvinnorna. Sjukdomen RA debuterar något senare hos män än hos kvinnor, säger hon.

Förbättringarna i sjukdomsvariablerna stabiliserades och kvarstod under hela kontrollperioden, ungefär lika för män och kvinnor. Däremot märktes påtagliga skillnader i funktionsförmåga, alltså möjligheten att klara vardagliga aktiviteter. Redan efter ett år hade männens funktionsförmåga förbättrats i högre grad än kvinnornas och denna skillnad kvarstod vid 2-årsuppföljningen. Detta trots att en större andel av kvinnorna stod på aktiv medicinering, med till exempel methotrexat.

### **Markant skillnad**

– Skillnaden mellan män och kvinnor är markant, men vi vet inte vad den beror på. En slutsats kan vara att kvinnor drabbas av en mer aggressiv form av RA, men här krävs ytterligare forskning. Och vi behöver följa upp resultaten för att se om skillnaderna håller i sig över längre tid, säger Eva Hallert.

– Det är också viktigt att ägna mer forskning åt varför kvinnor tycks svara sämre på konventionell behandling än vad männen gör. Det kan ha betydelse till exempel för behandling med de nya TNF- läkemedlen.

Just nu samarbetar Eva Hallert med CMT och har nyligen slutfört en studie med fokus på hälsoekonomi. Hon har tittat på hur mycket en nydebuterad RA kostar, såväl för medicinska insatser för den enskilde som för samhället i form av ökad sjukskrivning och förtidspension.

